

ZATWIERDZAM

Sekretarz Stanu

Marek Gróbarczyk

P R O T O K Ó Ł
z 9. posiedzenia Polsko-Litewskiej
Komisji do spraw Wód Granicznych

online aplikacja WEBEX (Rzeczpospolita Polska/ Republika Litewska)
14 grudnia 2021 roku

PROTOKÓŁ

z 9. POSIEDZENIA POLSKO–LITEWSKIEJ KOMISJI DO SPRAW WÓD GRANICZNYCH

Zgodnie z artykułem 6 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o współpracy w dziedzinie użytkowania i ochrony wód granicznych z 7 czerwca 2005 roku, zwanej dalej „Umową”, po uzgodnieniu Przewodniczących obu części Komisji, online za pośrednictwem platformy WEBEX odbyło się 9. posiedzenie Komisji.

W pierwotnie zaplanowanym terminie w IV kwartale 2020 roku 9. posiedzenie się nie odbyło z powodu pandemii COVID-19 oraz z powodu zmian organizacyjnych w Rzeczypospolitej Polskiej związanych z przeniesieniem działu gospodarka wodna do innego ministerstwa.

Na posiedzeniu tym:

delegacji polskiej przewodniczyła i obrady prowadziła Przewodnicząca polska

Małgorzata Bogucka-Szymalska

delegacji litewskiej przewodniczyła Przewodnicząca litewskiej części Komisji

Aldona Margerienė

Przewodniczące obu części Komisji poinformowały się pisemnie, że Protokół z 8. posiedzenia Komisji, został zatwierdzony przez właściwe organy Umawiających się Stron.

Przewodnicząca polskiej części Komisji poinformowała, że w dniu 21 października 2021 roku Pan Dominik Polesiński, z Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Białymstoku, został powołany do pełnienia funkcji Kierownika polskiej części Grupy roboczej nr 3. Natomiast w dniu 22 października 2021 roku do pełnienia funkcji Kierownika polskiej części Grupy roboczej nr 1 został powołany Pan Marek Jadeszko, Zastępca Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku oraz do pełnienia funkcji Kierownika polskiej części Grupy roboczej nr 2, został powołany Pan Ireneusz Majdak, Zastępca Dyrektora Zarządu Zlewni w Augustowie.

Skład delegacji polskiej i delegacji litewskiej znajduje się w załączniku nr 1 do niniejszego protokołu.

Dokonano przeglądu aktualnego stanu współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych. Po przeanalizowaniu zadań oraz zgodnie z postanowieniami Umowy, uzgodniono odnośnie poszczególnych punktów porządku dziennego co następuje:

1. Skład Komisji

Przewodniczące delegacji polskiej i litewskiej poinformowały się wzajemnie o składzie Komisji. Skład ten stanowi załącznik nr 2 do niniejszego protokołu.

2. Uzgodnienie porządku dziennego 9. posiedzenia Komisji

Porządek dzienny 9. posiedzenia Komisji uzgodniono i stanowi on załącznik nr 3 do niniejszego protokołu.

3. Współpraca w dziedzinie planowania gospodarowania wodami oraz zarządzania ryzykiem powodziowym

3.1. Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 1 za 2020 i 2021 rok

W 2020 roku, w związku z istniejącą sytuacją kryzysową (pandemia Covid-19) oraz uzyskaną informacją ze strony litewskiej o przedłużających się pracach nad opracowaniem wspólnego dokumentu dotyczącego gospodarowania wodami w obszarze transgranicznym, zaplanowane na IV kwartał 2020 roku IX spotkanie Grupy Roboczej nr 1 nie odbyło się. Współpracę kontynuowano za pośrednictwem poczty elektronicznej. W 2020 roku opracowano część 2 (kończącą) dokumentacji dotyczącą obszaru transgranicznego po stronie polskiej i przekazano stronie litewskiej do analogicznego opracowania. W 2021 roku strona litewska przekazała opracowany dokument.

IX spotkanie Grupy roboczej nr 1 odbyło się 24 listopada 2021 roku w formie telekonferencji. Organizatorem spotkania był Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku.

Podczas spotkania omówiono następujące zagadnienia:

- a) Wymiana informacji dotyczących aktualizacji planów gospodarowania wodami Polski i Litwy w obszarze transgranicznym;

- b) Omówienie wniosków wynikających z opracowanego wspólnie dokumentu dotyczącego gospodarowania wodami w obszarze transgranicznym;
- c) Uzgodnienie projektu planu pracy Grupy roboczej nr 1 na 2022 rok;
- d) Opracowanie propozycji do projektu protokołu na 9. posiedzenie Polsko-Litewskiej Komisji ds. Wód Granicznych roku oraz sprawozdania grupy roboczej;

Sprawozdanie dotyczące wykonanych zadań znajduje się w załączniku nr 4 do niniejszego protokołu.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami.

3.2. Realizacja ustalonych zadań w zakresie opracowania i wdrożenia planów gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza Niemna położonego na terytorium Polski i Litwy

Strona polska omówiła zagadnienia dotyczące obszaru transgranicznego po stronie polskiej wynikające z opracowanego wspólnie dokumentu . Przedstawiono informacje dotyczące: ocen stanu wód, ustalonych celów środowiskowych oraz planowanych działań w zlewniach transgranicznych rzek i jezior, z opracowanego w Polsce projektu Planu Gospodarowania Wodami Dorzecza Niemna na lata 2022-2027. Strona litewska przedstawiła aktualne informacje dotyczące obszaru transgranicznego po stronie litewskiej – ocen stanu wód, oddziaływania na jednolite części wód, proponowanych celów środowiskowych oraz środków do ich osiągnięcia. Omówiono wnioski wynikające z opracowania wspólnego dokumentu gospodarowania wodami w obszarze transgranicznym. Uzgodniono, że strona litewska dokona dalszej analizy wniosków i rozważy możliwość i zasadność wprowadzenia odpowiednich zmian we własnym projekcie Planu Gospodarowania Wodami dorzecza Niemna w obszarze transgranicznym.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i poleciła Grupie nr 1, by nadal zajmowała się tą sprawą i poinformowała o niej Komisję na jej następnym posiedzeniu.

3.3. Realizacja zadań dotyczących planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów zagrożonych powodzią

Strona polska przedstawiła informację z zakresu zarządzania ryzykiem powodziowym. Przekazano informacje dotyczące wykonanych prac związanych z oceną zagrożenia

powodziowego w obszarze transgranicznym. Grupa robocza nr 1 stwierdziła, że od ostatniego posiedzenia Grupy nie zaistniała potrzeba wymiany informacji o zagrożeniach powodziowych w rejonie dorzecza Niemna.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i poleciła Grupie nr 1, by nadal zajmowała się tą sprawą i poinformowała o niej Komisję na jej następnym posiedzeniu.

3.4. Plan pracy Grupy roboczej nr 1 na rok 2022

Kierownicy Grupy roboczej nr 1 przedstawili Komisji projekt planu pracy Grupy na rok 2022. Plan pracy zawiera załącznik nr 5 do niniejszego protokołu.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i zatwierdziła Plan pracy Grupy nr 1 na 2022 rok.

4. Współpraca w zakresie utrzymania wód granicznych

4.1. Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 2

Kierownicy Grupy roboczej nr 2 przedstawili sprawozdanie z działalności Grupy roboczej za lata 2020 – 2021. Komisja zapoznała się z przedstawioną przez Kierowników Grupy roboczej nr 2 informacją o zadaniach wykonanych w analizowanym okresie sprawozdawczym, tj. w latach 2020 – 2021. Sprawozdanie z wykonania zadań stanowi załącznik nr 6 do niniejszego protokołu.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami.

4.2. Realizacja zadań dotyczących współpracy w zakresie utrzymania wód granicznych

W 2020 oraz 2021 roku z powodu sytuacji kryzysowej (pandemia Covid-19) nie organizowano spotkań Grupy roboczej nr 2, nie wymieniano również żadnej korespondencji dotyczącej wód granicznych.

Do wód granicznych między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską należą po stronie polskiej:

I. Powiat sejneński:

- Rzeka Marycha (dopływ rzeki Czarna Hańcza) – dolny odcinek rzeki na terenie Polski (obręby: Dworczyso, Stanowisko, Budwieć, Zelwa, gmina Giby) na długości ok. 14 km stanowi granicę polsko-litewską.

- Rzeka Hołnianka (dopływ rzeki Niemen) – po stronie polskiej do odcinka granicznego przylegają grunty wsi Hołny Wolmera, gmina Sejny.
  - Ciek bez nazwy (dopływ J. Gaładuś) obręb Burbiszki, gmina Sejny- na odcinku 730 m, tj. w km 0+090 - 0+820 wyznacza granicę pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską.
  - Jezioro Bałędzis obręb Podlaski.
  - Jezioro Gaładuś obręb Radziucie.
- II. Powiat suwalski:
- Rzeka Szelmentka (dopływ rzeki Szeszupa) – koryto rzeki przynajmniej dwukrotnie na krótkich odcinkach wcina się w terytorium Republiki Litewskiej jednak dopiero w km 14+695 obręb Poszeszupie, gmina Rutka Tartak, rzeka całkowicie opuszcza teren Polski.
  - Rzeka Szeszupa (Dopływ Niemna) – przekracza granicę polsko - litewską km 28+710 obręb Poszeszupie, gmina Rutka Tartak.
  - Rzeka Wigra (dopływ Szeszupy, rzeka po trasie od granicy do ujścia do rzeki Szeszupa przepływa przez Jezioro Graużyny)- w km 11+055 obręb Sudawskie, gmina Wiżajny, ciek przekracza granicę przechodząc na terytorium Polski.
  - Bawierszanka (dopływ Wigry) – w km 3+040 obręb Krejwany, gmina Rutka Tartak ciek przekracza granicę przechodząc na terytorium Polski.

Po przeprowadzonych przeglądach stwierdzono, iż wszystkie ciek na odcinkach granicznych zlokalizowane są poza obszarami zurbanizowanymi, w większości koryta tych cieków zlokalizowane są w najniższych partiach dolin rzecznych, gdzie dominują obszary zalesione czy zadrzewione z enklawami użytkowanymi rolniczo (ekstensywnie). W takich warunkach nawet lokalnie zwalone do koryt drzewa, czy przetamowania bobrowe nie powodują istotnego wzrostu zagrożenia powodziowego. Z tego tytułu w latach ubiegłych na omawianych odcinkach cieków nie prowadzono prac utrzymaniowych, wyjątkiem jest jedynie rzeka Hołnianka, której uregulowane koryto corocznie objęte było konserwacją bieżącą (wykoszenie porostów ze skarp i dna), gdyż przylega do niego kompleks użytków zielonych.

W roku przyszłym będą prowadzone dalsze przeglądy wód granicznych przez PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Augustowie a w razie powstawania zagrożeń podtopieniami gruntów na obszarach pozostających w zasięgu oddziaływania wód granicznych, zostaną podjęte działania w celu udroźnienia cieków.

W przypadku dwóch cieków mamy do czynienia z sytuacją, gdy wyznaczają one granicę państwa a są to: Rzeka Marycha (dopływ rzeki Czarna Hańcza) i Ciek bez nazwy (dopływ J. Gaładuś).

W przypadku rzeki Marychy część drzew i gałęzi z koryta usuwała w latach ubiegłych we własnym zakresie Straż Graniczna. Aktualnie po rozmowach z placówką Straży Granicznej w Sejnach ustalono, iż w roku 2022 Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Augustowie przejmie zadania związane usuwaniem drzew zwalonych do koryta rzeki Marychy w lokalizacjach wskazanych przez Straż Graniczną. Ciek bez nazwy to naturalny ciek o nieuregulowanym korycie, w dolnej części (w pobliżu J. Gaładuś) koryto płytkie rozgałęziające się. Na całym odcinku w korycie występują zwalone gałęzie, całe drzewa oraz ślady bytowania bobrów (przetamowania - część starych już porośniętych roślinnością, część świeżych). PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Augustowie przyjął do planu prac utrzymaniowych na 2022 rok konserwację odcinka omawianego Cieku bez nazwy. Planowany zakres prac utrzymaniowych będzie obejmował: usunięcie pni i gałęzi drzew zwalonych do koryta, rozbiórkę przetamowań bobrowych, udrażnianie koryta poprzez lokalne usuwanie namulów i rumoszu. Rozpoczęcie robót musi być poprzedzone wyznaczeniem granicy przy udziale Służb Granicznych obu stron oraz uzyskaniem prawem wymaganych zgód, w tym Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i poleciła Grupie nr 2, by nadal zajmowała się tą sprawą i poinformowała o niej Komisję na jej następnym posiedzeniu.

4.3. Realizacja zadań w zakresie korzystania z zasobów wodnych

Wpływ kormoranów na ichtiofaunę i gospodarkę rybacko – wędkarską w obrębie Jeziora Gaładuś.

Kormoran czarny najintensywniej żeruje na małych i płytkich akwenach, choć może nurkować po zdobycz nawet do 10 – 25 m głębokości. Przyjmuje się, że średnie dzienne spożycie ryb przez jednego kormorana waha się w granicach 400 – 600 g a w sezonie lęgowym może wzrosnąć do 800 g ryb dziennie. Wpływ kormoranów na populacje ryb jest różny dla poszczególnych jezior czy zbiorników zaporowych. W przypadku J. Gaładuś mamy do czynienia z wysokimi stratami w zasobach ichtiofauny. Na podstawie badań przeprowadzonych w roku 2019 ustalono, iż kormorany skonsumowały w okresie od marca do sierpnia biomasę ryb na poziomie 120 ton, których wartość przekroczyła 1,2 mln zł.

Struktura gatunkowa zjadanej biomasy wskazuje, że są tam gatunki najbardziej wartościowe w gospodarce rybacko – wędkarskiej, tj.: lin, szczupak, sandacz, okoń, płoć czy sieja. Biomasa zjadanych ryb przez kormorany znacznie przewyższa wartości uzyskiwane przez rybaków w połowach komercyjnych. Bardzo często ataki ptaków kończą się niepowodzeniem, ale skutkują znacznymi obrażeniami, co osłabia ryby, negatywnie wpływa na wzrost. Kormorany postrzegane są również jako wektor transferu nowych patogenów, co może wpływać na nasilenie chorób pasożytniczych w ekosystemach wodnych, mogą przenosić również między ośrodkami rybackimi wirusa KHV, który jest w Polsce olbrzymim problemem dla hodowców karpia. Ataki kormoranów wywołują również stres wśród osobników młodocianych, co ogranicza ich żerowanie przyczyniając się do mniejszych przyrostów.

Kormorany jako obligatoryjne ichtiofagi wywierają bardzo istotny wpływ na rybostan wód. Jest to zjawisko naturalne i do pewnego stopnia akceptowalne. Jednak przy braku czynników ograniczających w znaczny sposób ich liczebność, dochodzi do rażącego zaburzenia równowagi środowiska, a ich wpływ zagraża przyrodzie i racjonalnym działaniom gospodarki rybacko – wędkarskiej. W takim przypadku istnieje pilna potrzeba działań ograniczających liczebność kormoranów. Analizy naukowe oraz informacje ze strony podmiotów sektora rybacko – wędkarskiego dowodzą, że populacja kormorana bytująca na terenie Polski, znacznie przekroczyła poziom bezpieczny dla środowiska. Aktualnie stanowi ona zagrożenie nie tylko dla gospodarki, ale też naturalnych siedlisk innych, współbytujących organizmów, często wymagających pilnej ochrony. Istnieje zatem konieczność poszukiwania rozważnych pomysłów, ale i odważnych działań, które pozwolą na sukces w zarządzaniu populacją kormorana czarnego w ujęciu lokalnym, ale też globalnym w skali całego kraju.

Zalecenia natury gospodarczej:

- Sukcesywnie prowadzić monitoring liczebności kormorana czarnego.
- Rozważyć wystąpienia do właściwych władz z wnioskiem o obniżenie czynszu dzierżawnego,

z tytułu wyrządzanych wysokich strat w rybostanie zbiornika.

- Rozważyć ochronę szczupaka w miejscach żerowania kormoranów, np. poprzez płoszenie ptactwa.
- Podjąć ewentualne starania o możliwość ograniczenia liczebności populacji kormoranów czarnych, przy wykorzystaniu metod dozwolonych prawem.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i poleciła Grupie nr 2, by nadal zajmowała się tą sprawą i poinformowała o niej Komisję na jej następnym posiedzeniu.

4.4. Realizacja zadań w zakresie porównania aktów prawnych w obydwu krajach dotyczących wykorzystania wód powierzchniowych oraz brzegów rzek i jezior

Głównymi aktami prawnym w Polsce regulującymi przepisy dotyczące utrzymania koryt cieków naturalnych, w tym rzek granicznych są: ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 624 ze zmianami) oraz ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55 ze zmianami).

W wyżej cytowanej ustawie Prawo wodne art. 227 ust. 1 wskazuje definicję utrzymania wód, tj.:

1. Utrzymywanie publicznych śródlądowych wód powierzchniowych oraz morskich wód wewnętrznych polega także na zachowaniu stanu dna lub brzegów oraz na remoncie lub konserwacji istniejących budowli regulacyjnych.

Za art. 227 ust. 2 dowiadujemy się jaki jest cel utrzymania wód, tj.:

2. Utrzymywanie wód, o których mowa w ust. 1, ma na celu zapewnienie:
  - 1) ochrony przed powodzią lub usuwania skutków powodzi,
  - 2) spływu lodu oraz przeciwdziałania powstawaniu niekorzystnych zjawisk lodowych,
  - 3) warunków umożliwiających korzystanie z wód, w tym utrzymywania zwierciadła wody na poziomie umożliwiającym funkcjonowanie urządzeń wodnych, obiektów mostowych, rurociągów, linii energetycznych, linii telekomunikacyjnych oraz innych urządzeń,
  - 4) warunków eksploatacyjnych śródlądowych dróg wodnych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 roku o żegludze śródlądowej,
  - 5) działania urządzeń wodnych, w szczególności ich odpowiedniego stanu technicznego

i funkcjonalnego.

Zaś art. 227 ust. 3 przedstawia katalog prac w korytach rzek uznanych za prace utrzymaniowe, tj.:

3. Utrzymywanie wód, o których mowa w ust. 1, jest realizowane przez:
  - 1) wykaszanie roślin z dna oraz brzegów śródlądowych wód powierzchniowych;

- 2) usuwanie roślin pływających i korzeniących się w dnie śródlądowych wód powierzchniowych;
- 3) usuwanie drzew i krzewów porastających dno oraz brzegi śródlądowych wód powierzchniowych;
- 4) usuwanie ze śródlądowych wód powierzchniowych przeszkód naturalnych oraz wynikających

z działalności człowieka;

- 5) zasypywanie wyrw w brzegach i dnie śródlądowych wód powierzchniowych oraz ich zabudowę biologiczną;
- 6) udrażnianie śródlądowych wód powierzchniowych przez usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód oraz usuwanie namulów i rumoszu;
- 7) remont lub konserwację stanowiących własność właściciela wód:
  - a) ubezpieczeń w obrębie urządzeń wodnych,
  - b) budowli regulacyjnych;
- 8) rozbiórkę lub modyfikację tam bobrowych oraz zasypywanie nor bobrów lub nor innych zwierząt w brzegach śródlądowych wód powierzchniowych.

Prowadzenie działań w obrębie cieków naturalnych wymienionych w art. 227 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku – Prawo wodne, wymaga zgłoszenia regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska, na podstawie art. 118 ust. 1, pkt 1 ustawy o ochronie przyrody.

Do prowadzenia działań, o których mowa w ust. 1, można przystąpić jeżeli w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia, regionalny dyrektor ochrony środowiska nie wniesie sprzeciwu, w drodze decyzji (art. 118 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody).

W art. 118 b wyżej wymienionej ustawy wskazano odstępstwa od obowiązku zgłoszenia zamiaru wykonania robót a mianowicie:

Art. 118 b. przepisów art. 118 i art. 118 a nie stosują się do:

- 1) działań przewidzianych do realizacji w ramach przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzono ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w trakcie której uzgodniono realizację przedsięwzięcia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska;
- 2) rozbiórki i modyfikacji tam bobrowych oraz zasypywania nor bobrów, prowadzonych zgodnie

z zezwoleniem, wydanym na podstawie art. 56 ust. 1, 2 lub 2 b, lub zarządzeniem, wydanym na podstawie art. 56 a;

- 3) (uchylony)
- 4) działań, o których mowa w art. 227 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku – Prawo wodne, obejmujących:
  - a) wykaszanie roślin z dna oraz brzegów śródlądowych wód powierzchniowych w terminie od dnia 15 sierpnia do końca lutego,
  - b) usuwanie roślin pływających i korzeniących się w dnach śródlądowych wód powierzchniowych w terminie od dnia 15 sierpnia do końca lutego, poza obszarami Natura 2000, w których przedmiotem ochrony jest siedlisko przyrodnicze nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranuncion fluitantis*), o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 26,
  - c) usuwanie drzew, których obwód pnia nie przekracza wielkości, o której mowa w art. 83 f ust. 1 pkt 3, i krzewów, których wiek nie przekracza 10 lat, porastających dno oraz brzegi śródlądowych wód powierzchniowych,
  - d) zasypywanie wyrw w brzegach i dnach śródlądowych wód powierzchniowych oraz ich zabudowę biologiczną, realizowane w terminie do 2 lat od momentu ich powstania,
  - e) udrażnianie śródlądowych wód powierzchniowych przez usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód,
  - f) remont lub konserwację stanowiących własność właściciela wody budowli regulacyjnych oraz ubezpieczeń w obrębie tych budowli lub urządzeń wodnych.

Uwzględniając powyższe można stwierdzić, iż prace utrzymaniowe (z katalogu wymienionego w art. 227 ust. 3 ustawy Prawo wodne) koryt cieków naturalnych można w Polsce realizować po skutecznym zgłoszeniu ich zakresu do właściwego miejscowo regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Ustawa o ochronie przyrody w art. 118 b wskazuje katalog zwolnień od obowiązku zgłaszania robót do regionalnego dyrektora ochrony środowiska. W praktyce Wody Polskie mają jednak problem z realizacją przynajmniej jednego z zadań wymienionych w art. 227 ust. 3, tj.: udrażnianie śródlądowych wód powierzchniowych przez usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód oraz usuwanie namulów i rumoszu – zwanym potocznie odmuleniem dna. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku w przeszłości nie zawsze uznawał odmulenie dna rzeki za roboty utrzymaniowe, zdarzało się, że ten zakres robót kwalifikowany był jako regulacja koryta rzeki wymagająca konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Bardziej skomplikowana jest sprawa prac utrzymaniowych związanych z usuwaniem, niszczeniem tam bobrowych budowanych na ciekach naturalnych, gdyż bóbr europejski jest na podstawie §1 pkt 1 b i §3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183), gatunkiem objętym ochroną częściową. Zgodnie z art. 52 ust. 1, pkt 8 ustawy o ochronie przyrody w stosunku do gatunków zwierząt objętych ochroną może być wprowadzony zakaz niszczenia tam. Zakaz niszczenia tam został wprowadzony wyżej cytowanym rozporządzeniem w §6 ust. 1, pkt 8. Jak wynika z art. 56 ust. 2, pkt 1, w związku z art. 52 ust. 1, pkt 8 oraz art. 56 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska na obszarze swego działania może zezwolić na czynności podlegające zakazom, określonym w stosunku do gatunków objętych ochroną częściową. W myśl art. 56 ust. 4 wyżej cytowanej ustawy zezwolenie wydaje się w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli nie jest szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków oraz jeżeli zachodzi jeden z zapisów wskazanych w art. 56 ust. 4 pkt 1 – 7 tejże ustawy. Należy podkreślić, że w sprawie wydawania zgód na usuwanie tam bobrowych współpraca pomiędzy PGW Wodami Polskimi i Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku układa się dobrze.

W przypadku rzek granicznych stosuje się te same przepisy prawne jak w przypadku innych cieków naturalnych.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i poleciła Grupie nr 2, by nadal zajmowała się tą sprawą i poinformowała o niej Komisję na jej następnym posiedzeniu.

4.5. Plan pracy Grupy roboczej nr 2 na rok 2022

Kierownicy Grupy roboczej nr 2 przedstawili Komisji projekt planu pracy na 2022 rok.

Komisja zapoznała się z przedstawionymi informacjami i zatwierdziła plan pracy Grupy roboczej nr 2 na 2022 rok, który stanowi załącznik nr 7 do niniejszego protokołu.

5. Współpraca w zakresie ochrony wód granicznych przed zanieczyszczeniem

5.1. Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 3 za 2020 i 2021 rok

Kierownicy Grupy roboczej nr 3 przedstawili Komisji sprawozdanie z realizacji zadań za lata 2020-2021. Komisja przyjęła sprawozdanie z prac wykonanych przez Grupę roboczą nr 3, które stanowi załącznik nr 8 do niniejszego protokołu.

5.2. Realizacja zadań w zakresie monitoringu wód granicznych

Sytuacja epidemiologiczna uniemożliwiła organizację spotkań Grupy roboczej nr 3 oraz wspólne pobory prób wody na rzece Szeszupe. Obie strony drogą elektroniczną wymieniły się wynikami niezależnie prowadzonego, krajowego monitoringu wód transgranicznych za lata 2019 i 2020, zaktualizowaną metodyką badań analitycznych oraz klasyfikacją wskaźników. Wyniki zostały przeanalizowane pod kątem jakości wody.

Strona litewska przekazała za 2020 rok wyniki i klasyfikację rzek: Szeszupe i Szelmentki w granicznych punktach pomiarowo-kontrolnych.

Strona polska przekazała za 2020 rok wyniki i klasyfikację rzek: Szeszupe, Szelmentki, Marychy i Hołnianki oraz jezior Bałędzis i Gaładuś w granicznych punktach pomiarowo-kontrolnych.

W odniesieniu do wód podziemnych, w latach 2020-2021 dwukrotnie przeprowadzono wspólne pobory prób. Próbkę wody zostały pobrane niezależnie, w tym samym czasie w punktach badawczych Litewskiej Służby Geologicznej oraz w piezometrach Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego. Obie strony wymieniły się wynikami hydrogeochemicznymi.

Eksperci Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego we współpracy z ekspertami Litewskiej Służby Geologicznej realizowali projekt WP4 pt.: „TRANSFLUX: Harmonization of data, monitoring and modelling in a transboundary setting”, zgłoszony w grupie tematycznej „RESOURCE: RESOURces of groundwater, harmonized at Cross-Border and Pan-European Scale”, w ramach projektu europejskich służb geologicznych GeoERA.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i poleciła Grupie nr 3, by nadal zajmowała się tą sprawą i poinformowała o niej Komisję na jej następnym posiedzeniu.

5.3. Realizacja zadań w zakresie porównania kryteriów oceny jakości wód powierzchniowych i podziemnych

Wymieniono informacje o aktualnych metodykach monitorowania i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych na Litwie i w Polsce. W obu krajach w ostatnich latach metody monitorowania badań analitycznych, obserwacji, pomiarów, jakości wody oraz oceny stanu ilościowego i jakościowego jednolitych części wód nie uległy znaczącym zmianom. Metody badań analitycznych przesyłane zostały wzajemnie wraz z danymi monitoringowymi wód granicznych. Strony zobowiązały się do aktualizowania informacji

na temat metod oceny, analizy, monitorowania i pomiarów stanu wód jeśli zajdą jakiegokolwiek zmiany prawne w tym zakresie.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i poleciła Grupie nr 3, by nadal zajmowała się tą sprawą i poinformowała o niej Komisję na jej następnym posiedzeniu.

5.4. Realizacja zadań w zakresie koordynacji działań instytucji współpracujących w ramach Grupy roboczej nr 3

Członkowie Grupy roboczej nr 3 opowiedzieli się za kontynuacją współpracy w zakresie monitorowania i badań granicznych części wód powierzchniowych i podziemnych. Będą one prowadzone w wyznaczonych miejscach monitorowania na terytorium każdego kraju, w ramach czasowych i zakresie określonym przez ustawodawstwo krajowe. Strony zobowiązały się do koordynacji programów monitoringu drogą elektroniczną.

W 2022 roku strona litewska zaplanowała badania rzeki Szesupy w granicznym punkcie pomiarowo-kontrolnym (znajduje się on niedaleko m. Liubavas) - dwunastokrotne pobory próbek w odstępach miesięcznych, w zakresie parametrów: temperatura, tlen rozpuszczony, przewodnictwo, zawiesina, zasadowość, pH, azotany, azotyny, azot amonowy, azot ogólny, fosfor ogólny, fosforany, ChZT-Cr, BZT7, badania przepływu wykonywane przez Litewską Służbę Hydrologiczną na stacji pomiarów hydrologicznych.

W 2022 roku strona polska zaplanowała badania rzeki Szesupy (punkt pomiarowo-kontrolny Szesupa-wodowskaz Poszeszupie) - dwunastokrotne pobory próbek w odstępach comiesięcznych, w zakresie: temperatura, zawiesina, tlen rozpuszczony, BZT5, ChZT-Mn, ChZT-Cr, TOC, przewodnictwo, substancje rozpuszczone, siarczany, chlorki, wapń, magnez, twardość ogólna, odczyn, zasadowość ogólna, azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy i azotynowy, azot ogólny, fosfor fosforanowy, fosfor ogólny, fluoranten, ołów i jego związki, rtęć i jej związki, nonylofenole, benzo(a)piren.

W pozostałych ciekach oraz w jeziorach zaplanowano dwunastokrotny pobór próbek w zakresie wybranych substancji priorytetowych:

- rzeka Marycha – ołów i jego związki, heptachlor;
- rzeka Szelmentka – Kupowo (Smolnica) - benzo(a)piren, fluoranten, ołów i jego związki, rtęć i jej związki, heptachlor;
- rzeka Hołnianka – Hołny Wolmera - benzo(a)piren, rtęć i jej związki, heptachlor, fluoranten, ołów i jego związki;
- Jez. Gaładuś - benzo(a)piren, benzo(g,h,i)perylen, fluoranten;
- Jez. Bałędzis – benzo(a)piren, fluoranten.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i poleciła Grupie nr 3, by nadal zajmowała się tą sprawą i poinformowała o niej Komisję na jej następnym posiedzeniu.

5.5. Plan pracy Grupy roboczej nr 3 na 2022 rok

W drugim półroczu 2022 roku w Polsce planowane jest spotkanie Polsko-Litewskiej Grupy roboczej nr 3 oraz wspólny pobór prób na rzece Szeszupa. Planowane jest również przeprowadzenie międzynarodowych badań terenowych w celu pobrania próbek wód podziemnych z wytypowanych punktów monitoringowych zlokalizowanych w strefie przygranicznej Polski i Litwy. Zakres badań obejmował będzie wykonanie pomiarów parametrów terenowych oraz pobór próbek wód podziemnych do analiz fizykochemicznych. Organizacja spotkań uzależniona jest od sytuacji pandemicznej. Szczegóły uzgodnione zostaną pocztą elektroniczną. Podczas spotkania, w oparciu o przekazane wyniki badań, ocenione zostaną działania monitoringowe na wodach transgranicznych. Planowana jest dyskusja na temat stanu wód granicznych.

Komisja zapoznała się z tymi informacjami i zatwierdziła Plan pracy Grupy nr 3 na 2022 rok.

6. Współpraca z Polsko-Litewską Komisją Graniczną (dalej Komisja Graniczna)

Przedstawiciele delegacji polskiej Polsko – Litewskiej Komisji Granicznej poinformowali, że od czasu 16 posiedzenia Polsko – Litewskiej Komisji Granicznej (27-29 maja 2019 roku), z powodu szerzenia się epidemii COVID-19, nie odbyły się kolejne spotkania Komisji Granicznej. Delegacja polska Komisji Granicznej poinformowała także, że dnia 23 grudnia 2019 roku weszła w życie Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej w sprawie dokumentacji granicznej określającej przebieg linii granicy państwowej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską, podpisana w Wilnie dnia 17 lutego 2018 roku (Dz.U. z 2020, poz. 317).

Delegacja polska Komisji Granicznej przekazała również informację o zerwaniu dwóch pomocniczych znaków granicznych - pław drążkowych o nr 15 i 17 oznakowujących przebieg granicy na jeziorze granicznym Gaładuś. Ich ponowne osadzenie zostało zaplanowane na 2022 rok.

Komisja Graniczna również poinformowała, że kierując się przepisami podpisanej w dniu 5 maja 1996 roku w Wilnie umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską

o wspólnej granicy państwowej, stosunkach prawnych na niej obowiązujących oraz o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach granicznych, w 2021 roku na granicy Litwy i Polski zostały przeprowadzone również prace

związane z osadzeniem zerwanych pomocniczych znaków granicznych -pław drążkowych o nr 4 i 6 oznakowujących przebieg granicy na jeziorze granicznym Gaładuś oraz nr 20 oznakowującej przebieg granicy na jeziorze granicznym Dunajewo. Ponadto, w czerwcu 2021 roku wykonano przez Stronę litewską, prace umocnieniowe skarpy rzeki Marycha oraz wzmacniające litewski słup znaku granicznego nr 018 w celu zachowania znaku granicznego. Prace zostały przeprowadzone z uwzględnieniem przebiegu linii granicy państwowej na rzece Marycha, zgodnie z obowiązującą dokumentacją graniczną.

Ponadto delegacja polska i litewska Komisji Granicznej poinformowały o gotowości do współpracy w zakresie przedsięwzięć zmierzających do zapewnienia stabilnego przebiegu linii polsko – litewskiej granicy państwowej przebiegającej: środkiem cieku granicznego wskazanego w obowiązującej dokumentacji granicznej jako „strumień bez nazwy” oraz przebiegającej innymi jeziorami, rzekami i ciekami wodnymi

Komisja zapoznała się z tymi informacjami.

7. Ustalenie miejsca i terminu 10. posiedzenia Komisji

Przewodniczące Komisji uzgodniły, że 10. posiedzenie Komisji odbędzie się na terytorium Republiki Litewskiej w Wilnie w IV kwartale 2022 roku i wstępnie przyjęły następujący projekt porządku dziennego tego posiedzenia:

1. Współpraca w dziedzinie planowania gospodarowania wodami oraz zarządzania ryzykiem powodziowym;
2. Współpraca w zakresie utrzymania wód;
3. Współpraca w zakresie ochrony wód granicznych przed zanieczyszczeniem;
4. Współpraca z Komisją Graniczną;
5. Ustalenie terminu i miejsca 11. posiedzenia Komisji w 2023 roku;
6. Inne sprawy.

***

Niniejszy Protokół został sporządzony w Warszawie w Rzeczypospolitej Polskiej i w Wilnie w Republice Litewskiej w dniu 14 grudnia 2021 roku, w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, każdy w języku polskim i języku litewskim, przy czym oba teksty mają jednakową moc.

Załączniki od 1 do 8 stanowią integralną część niniejszego Protokołu.

Niniejszy protokół podlega zatwierdzeniu przez właściwe organy zgodnie z porządkiem prawnym obowiązującym w każdym Państwie.

Małgorzata Bogucka-Szymalska

Małgorzata Bogucka-Szymalska

Przewodnicząca polska

A. Margerienė

Aldona Margerienė

Przewodnicząca litewska